

caractere innovant des strategies territorialisees des SYAL: nous mobilisons ici l'approche par les strategies collectives presentee par Astley et Fombrun. Ce champ de recherche vise a fournir un cadre d'analyse des formes de management collectif qu'une entreprise peut mettre en oeuvre avec d'autres partenaires, y compris des concurrents. Selon ces auteurs fondateurs, la strategie collective correspond, a « la mobilisation commune de ressources et la formulation d'actions au sein de collectivites d'organisations»: ce champ referentiel apparait donc particulierement adapte a une reflexion sur les formes de management collectif opere dans des systemes de PME.

Dans un second temps, nous chercherons a identifier et estimer les formes de management collectif mises en ?uvre par les acteurs de l'agro-alimentaire. Nous nous appuierons a cet effet sur les resultats d'une recherche recente menee en France. L'aboutissement de cette demarche permet de presenter trois types de scenarios SYAL, en tant que formes originales de management collectif de PME.

<http://edoc.bseu.by>

*Pavel Sirucek
Vysoka skola ekonomicka v Praze*

GLOBALIZACE ATZV. MEGATRENDY 2000-2010

Taktez pri diskuzich ohledne moderni teorie, resp. soudobe praxe managementu a marketingu zaujima dulezite misto ujasneni globalniho ramce, ve kterem se vsechny aktivity odehravaji. Samotna globalizace stale predstavuje vagni pojem, který často díky inflacnímu nadužívání ztrácí na obsahu – dodnes neexistuje jednoznačná definice globalizace, stejně jako neexistuje její jednotná a ucelená teoretická reflexe. Obecně může být vnímána ve smyslu propojených procesů vytváření planetárních struktur ve všech oblastech lidských aktivit probíhajících s různou dynamikou (ve sféře technologické, ekonomické, politické, kulturní aj.). U globalizace je nutno odlišovat rovinu objektivního procesu (zejména rozvoje výrobních sil, resp. zespolenenstveni), který však nemá pouze ekonomický rozměr (propojování trhu, země či internet) a stavající kapitalistickou (resp. neoliberalní) formu. Tato je sice pro mnohé jediná myslitelná, ale právě ona je nejčastějším terčem kritiky různých «anti», resp. «alter» globalizačních proudů. Opomíjena by však neměla být ani existence odklonu či přímo protitrendu k procesům globalizace ekonomického i sociálního života (diverzifikace, fragmentace či lokalizace, a to v celosvětovém měřítku) – kdy pro tento jev, nabyvající v posledních letech na dynamice i intenzitě, bývá volen název «globalizace».

Globalizaci lze spojovat s ekonomikou (procesy internacionalizace či ekonomické integrace) – počátek zde bývá vztahován k 16. – 17. století. V případě spojení s nadstavbou (ve smyslu procesu internacionalizace kultury a hodnot) se však hovoří již o antice; pokud ale globalizaci spojujeme s technologickými změnami (a jejich následným vlivem na ekonomiku a nadstavbu) bývá její vznik vztahován např. k 80. letům 20. století – globalizace figuruje jako forma rozvoje výrobních sil, především na bázi informacních a komunikačních technologií. Nicméně o globalizaci vyvoje mnozí často hovoří již od 60. let, kdy společenské rozpory definitivně ztrácejí lokální charakter – což lze vysvětlovat na pozadí aplikací nových technologií IV. dlouhé vlny, kdy 40. a 50. léta byla ve znamení vzestupné části IV. Kondratěvova dlouhodobého ekonomického (sirejí i společenskoekonomického) cyklu. Dodejme, že cca v 70. letech se rozšiřuje pojem globální problémy, resp. že vlna častého používání termínu globalizace počíná v 90. letech.

Jednu z méně tradičních možností, jak uchopit nejen procesy globalizace, ale např. i před časem tolik populární úvahy o tzv. nové ekonomice, představuje pokus o modelování

vyvoje sveta pomoci tzv. megatrendu. Takto jsou oznacovany zakladni tendence vyvoje v ruznych oblastech – velke zmeny (socialni, ekonomicke, politicke, technologicke aj.), pomalu se objevujici a nasledne formujici, resp. vyznamne ovlivnujici vyvoj sveta po cela desetileti. Uvedene je spojovano predevsim s americkymi prognostiky J. Naisbittem a P. Aburdenovou, kteri celosvetove prosluli formulovanim megatrendu pro 80. leta megatrendu apod. Pres nesporna značna zjednoduseni (napr. ve volbe poctu obyckle deseti urcujicich trendu), spise popularni formu ci praktickou absenci adekvatniho metodologickeho zakonveni obsahuji jejich prace mnohe zajimave podnety a predstavuji obecne vychodisko nejen pro futurologicke uvahy o smerovani civilizace, ale mnohdy i pro kazdodenni ekonomickou praxi.

Je mozne ramcove identifikovat tzv. megatrendy obdobi 2000-2010 – tedy rozhodujici smery vyvoje v klicovych oblastech, resp. v ruznych castech sveta v dobe probihajiciho prvnioho desetileti noveho milenia? S plnym vedomim velkeho zjednodusovani a metodologicke nekonzistence je mozne pokusit se pracovne nacrtnout «nastreš» deseti rozhodujicich smeru v nize uvedene podobe. Zvoleny pocet je inspirován zminenými pracemi; koreny uvadených trendu vsak sahaji hluboko pred rok 2000, tyto jsou provazane, resp. neoddelitelne a jejich pusobeni nekonci rokem 2010. Telegraficky pokus o identifikaci tzv. megatrendu 2000-2010 je formulovan kontroverzne s cilem vyvolat diskuze a iniciovat vznik dalsich prispevku; taktez neni bran prilisny zretel na mozne zlomy trendu, zcela absentuje analiza prislusnych rizik a ohrozeni atd:

- opozdeny a pozvolnejsi nastup kvalitativne novych technologii, resp. specifickost noveho dlouhodobeho K-cyklu;
- ohrozeni globalni stability zostrenim globalnich problemu;
- prohlubovani nerovnomernosti vyvoje, globalizace chudoby a silici odpor proti stavajici neoliberalni podobe globalizace;
- rozsireni deregulovaneho trhu do vsech casti sveta a neprekrocitelne mantinely pri prosazovani trvale udrzitelnosti;
- vyprazdnenost velkych politickych ideologii v cele s drive dominantnim liberalismem a bezradnost tradicni levice i pravice;
- ohrozeni plynouci z praxe tzv. univerzalnich lidskych prav, multikulturalismu, politicke korektnosti a pozitivni diskriminace;
- krize cloveka a absence adekvatniho subjektu systemovych zmen;
- pocatek konce hegemonie jedine globalni supervelmoci;
- postupne droleni evropske integrace a dalsi propady Evropy;
- pozvolny a zrejme neodvratny nastup Ciny, pokracujici narust vyznamu asijskeho regionu a pocatek noveho obrozeni Ruska.

Lubomira Brenova, Marta Necedova, Stepan Prucha
Vysoka skola ekonomicka v Praze

VLIV VSTUPU ČR DO EU – NÁZORY MANAZERU FIREM VE ZPRACOVATELSKEM PRŮMYSLU

V rámci primárního výzkumu se kolektiv katedry mikroekonomie z VSE v Praze zabýval konkurenceschopností firem zpracovatelského průmyslu před vstupem do Evropské unie a očekávaním dopadu vstupu do Evropské unie. Náhledy manažeru podniku na vlastní pozici mezi konkurenty považujeme za velmi důležité nejen z hlediska budování vlastní konkurenční pozice, ale také z důvodu korekce oficiálního hodnocení konkurenceschopnosti